

III.7065.64.2016.LN

**Pani
Marlena Małaż
Minister Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej**

Szanowna Pani Minister

pragnę wskazać, że do Rzecznika w dniu 10 marca br. wpłynęła informacja Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli działań podejmowanych przez wojewodę wobec placówek udzielających całodobowej opieki bez wymaganego zezwolenia (KPS.430.008.2019). Kontrola dotyczyła czterech urzędów wojewódzkich, w których zbadano skuteczność działań wojewodów podejmowanych wobec placówek prowadzących działalność gospodarczą polegającą na zapewnieniu całodobowej opieki osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.

Należy wspomnieć, że przeprowadzenie takiej kontroli było przedmiotem wniosku skierowanego przez Rzecznika Praw Obywatelskich do Najwyższej Izby Kontroli. W ostatnim okresie Rzecznik na podstawie doniesień prasowych podejmował wiele działań interwencyjnych na tle zdarzeń patologicznych w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku mających miejsce m.in. w Trzciance, Wolicy i Zgierzu. W ocenie Rzecznika zdarzenia te pokazywały, że system nadzoru sprawowanego przez organy państwowe nad komercyjną działalnością placówek udzielających całodobowej opieki osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku nie jest dostatecznie skuteczny i w krańcowych sytuacjach nie eliminuje możliwości zagrożenia życia i zdrowia osób poddanych opiece w tych placówkach.

Wyniki kontroli, które zostały wcześniej przedstawione Pani Minister, potwierdziły niską skuteczność działań nadzorczych i kontrolnych wojewodów wobec placówek, które działając bez wymaganego zezwolenia, prowadzą działalność gospodarczą w tym newralgicznym obszarze pomocy społecznej. Potwierdziły się także sygnalizowane w skargach zaniedbania dotyczące niewłaściwych warunków mieszkaniowych, braku

odpowiedniej opieki, niezapewnienia usług zdrowotnych, nieprawidłowości przy zawieraniu umów dla osób przebywających w placówce, a nawet wyłudzenia pieniędzy od pensjonariuszy.

Kluczowa konkluzja z ustaleń kontroli dotyczy potrzeby takiej zmiany stanu prawnego, aby stanowił podstawę do podejmowania przez wojewodów skutecznych działań w przypadku ujawnienia nielegalnie działającej placówki. Pokrywa się ona ze stanowiskiem Rzecznika, które wielokrotnie było prezentowane w wystąpieniach kierowanych wcześniej pod adresem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dotyczących dopuszczenia do systemu pomocy społecznej placówek działających jak podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

W opinii Rzecznika wprowadzone z dniem 1 stycznia 2020 r. zmiany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.), obejmujące niektóre kwestie działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia placówki dotyczące doprecyzowania trybu cofnięcia zezwolenia na prowadzenie placówki, analogicznie do przepisów art. 57a dotyczących cofnięcia zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej, mogą okazać się niewystarczające w świetle stwierdzonych w kontroli nieprawidłowości.

Działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r. poz. 2197 ze zm.) zwracam się do Pani Minister z wnioskiem o rozważenie możliwości wprowadzenia kompleksowej zmiany regulacji prawnej, stwarzającej podstawy do skutecznego podejmowania działań przez wojewodę wobec nielegalnie działającej placówki.

Z poważaniem